

Zij-instroom in het Beroep

Informatiebrochure voor
kandidaten zij-instroom

Colofon

Datum	januari 2020
Referentie	
Versie	
Afdeling	Academie Pedagogiek & Onderwijs
Auteur	Irma Fuchs

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Oriëntatie en aanmelding	6
2.1	Stage op een basisschool	6
2.2	Oriëntatie op het geschiktheidsonderzoek	7
2.3	Aanmelding	7
3	Geschiktheidsonderzoek	8
3.1	Aanmelding geschiktheidsonderzoek	8
3.2	Onderdelen van het geschiktheidsonderzoek	9
-	De Wiscat rekentoets	9
-	Het portfolio	10
-	Portfoliogesprek	10
-	Praktijkproef	10
3.3	Beoordeling en advies	10
4	Afspraken over scholing en begeleiding	12
4.1	Scholingsplan	12
4.2	Tripartiete overeenkomst	12
4.3	Het begeleidingsplan	13
5	Leren en werken	14
5.1	Scholing op de opleiding	14
5.2	Begeleiding op de werkplek	15
5.3	Afsluitend bekwaamheidsonderzoek	15
5.4	Pedagogisch didactisch getuigschrift	16

1. Inleiding

Deze brochure biedt informatie voor kandidaten die via het zij-instroomtraject een bevoegdheid willen verwerven voor leerkracht basisonderwijs. Voordat je kunt starten, wordt er een geschiktheidsonderzoek uitgevoerd door het assessmentbureau van de Academie Pedagogiek en Onderwijs van Saxion.

Gekwalificeerde medewerkers uit opleiding en werkveld worden ingezet om te onderzoeken of je al geschikt bent om voor de klas te gaan en wat er nog nodig is om je volledig bevoegd te laten worden. Op basis van deze rapportage maken de teamleider van de deeltijdopleiding en de instroomcoördinator een scholingsplan. Een deel hiervan sluit aan bij de verkorte deeltijdopleiding en een deel is maatwerk, toegespitst op jouw leerbehoefte. In deze brochure vind je alle informatie over dit traject.

Gekwalificeerde medewerkers uit opleiding en werkveld worden ingezet om te onderzoeken of je al geschikt bent om voor de klas te gaan en wat er nog nodig is om je volledig bevoegd te laten worden.

2. Oriëntatie en aanmelding

Misschien heb je, voordat je deze brochure ontving, al contact gehad met de projectcoördinator Bureau Transfer APO). Als je weinig tot geen (recente) ervaring hebt in het onderwijs, heb je het advies gekregen om alvast een aantal dagen mee te lopen op een basisschool. Zo krijg je een goed beeld van het beroep leraar basisonderwijs.

2.1 Stage op een basisschool

Je kunt zelf het initiatief nemen om via een school of een bestuur enige tijd mee te lopen in een school en een klas. De pabo maakt samen met bestuurders basisonderwijs deel uit van een tweetal samenwerkingsverbanden (Twente en de Stedendriehoek (Deventer, Apeldoorn, Zutphen)) dat tot doel heeft het lerarentekort te bestrijden. Eventueel kun je via deze samenwerking geholpen worden aan een stageplaats. Deze stage wordt (vooral voor kandidaten zonder relevante werkervaring in het onderwijs) gezien als een succesfactor voor het goed doorlopen en afronden van het zij-instroomtraject.

2.2 Oriëntatie op het geschiktheidsonderzoek

Verdiep je goed in de procedure van het geschiktheidsonderzoek. Als je ervoor kiest het onderzoek af te laten nemen door het assessmentcenter van Saxion, houd dan rekening met het volgende:

- De doorlooptijd van het afnemen van een geschiktheidsonderzoek is op z'n minst twee maanden (met aftrek van zomer- en kerstvakantie). Dus als je - bij gebleken geschiktheid - wilt starten in september, dan moet een aanvraag uiterlijk begin mei gedaan worden. Voor instroom in februari is dat uiterlijk begin november.
- Het geschiktheidsonderzoek begint met een eigenvaardigheidstoets rekenen (wiscat). Dat is een landelijke afspraak. Het is belangrijk dat je je goed voorbereidt op deze toets, want de score bepaalt de voortgang van het geschiktheidsonderzoek. Meer hierover lees je verderop in deze brochure.

2.3 Aanmelding

Als je na de oriëntatie overtuigd bent dat je dit traject wilt gaan volgen, dan kun je je aanmelden voor het geschiktheidsonderzoek. Hiervoor vul je het **digitale opgaveformulier** in. Bij aanmelding wordt een kopie van het legitimatiebewijs gevraagd, samen met een kopie van het HBO- of WO-getuigschrift.

3. Geschiktheids- onderzoek

Als je je hebt aangemeld en beschikt over de noodzakelijk voorwaarden voor deelname (legitimatie, kopie HBO- of WO getuigschrift) en het format van het portfolio is ingevuld en geretourneerd, dan vindt het geschiktheidsonderzoek plaats. Dit onderzoek is erop gericht om vast te stellen of kandidaten van buiten het onderwijs geschikt zijn om als leerkracht in het primair onderwijs aan het werk te gaan.

Eerder verworven competenties worden vastgesteld en laten zien of je direct inzetbaar bent voor de klas, al dan niet met aanvullende scholing.

3.1 Aanmelding geschiktheidsonderzoek

Je kunt je op persoonlijke titel aanmelden voor het geschiktheidsonderzoek bij de projectcoördinator Transfer om bijvoorbeeld je kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Je betaalt dan zelf de kosten van het onderzoek (2.500 euro). Deze constructie komt echter maar weinig voor. In de meeste gevallen gaat de aanmelding in goed overleg met het schoolbestuur, dat voornemens is om je - bij gebleken geschiktheid - een aanstelling te geven. De rekening van het geschiktheidsonderzoek

wordt na afronding verstuurd naar de aspirant zij-instromer of het bestuur.

Aspirant zij-instromer of het bestuur zullen de kosten van het geschiktheidsonderzoek betalen ongeacht de uitkomst van het onderzoek. Dit betekent dat de kosten van het geschiktheidsonderzoek ook betaald moeten worden als de aspirant zij-instromer toch niet geschikt blijkt om direct voor de klas te gaan. Er is een subsidie verbonden aan het aanstellen van een zij-instromer; een bestuur kan een aanvraag hiervoor indienen bij OC&W voor een subsidie van 20.000 euro. Een deel hiervan kan gebruikt worden voor het geschiktheidsonderzoek.

3.2 Onderdelen van het geschiktheidsonderzoek

De Wiscat rekentoets

Zo snel mogelijk na de digitale aanmelding zal een datum bepaald worden voor de afname van de eigenvaardigheidstoets rekenen (de Wiscattoets). De eigenvaardigheidstoets voor rekenen geeft een goede indicatie of de landelijke kennisbasistoets rekenen/wiskunde (verplicht voor alle leerkrachten in het primair onderwijs) binnen twee jaar gehaald kan worden. Om onderwijs te kunnen geven in het primair onderwijs, wordt de eigen vaardigheid voor rekenen voorwaardelijk geacht. Dit is een landelijke afspraak. Voor de Wiscat dient een score van 103 of hoger te worden behaald.

Als je score onder de 70 ligt, dan wordt niet doorgegaan met het geschiktheidsonderzoek. Je beginniveau ligt dan simpelweg te laag om al direct als leerkracht voor de klas te gaan. Wel heb je recht op een herkansing.

Ligt de score tussen 70 en 102, dan heb je recht op één herkansing. Er zijn dan twee mogelijkheden:

- Je gaat niet verder met de volgende onderdelen van het geschiktheidsonderzoek maar je bereidt je voor op de herkansing. Pas als deze behaald is ga je verder met het onderzoek. Nadeel is dat de procedure dan vertraagd wordt, voordeel is dat indien de Wiscat ook een tweede keer niet behaald wordt er geen kosten zijn gemaakt voor het vervolg van het geschiktheidsonderzoek.
- Je gaat wel verder met het geschiktheidsonderzoek en doet op een later moment de herkansing. Nadeel is dat als de herkansing niet behaald wordt met een score van 103 of hoger er geen geschiktheidsverklaring afgegeven kan worden terwijl wel de volledige kosten van het geschiktheidsonderzoek betaald moeten worden. Voordeel is dat als de herkansing wel behaald is en het advies van de assessoren positief is, er geen vertraging is opgetreden en je kunt starten met scholing en de baan in het primair onderwijs zoals oorspronkelijk gepland.

Heb je in het verleden al deelgenomen aan de Wiscat en hiervoor een score van 103 of meer behaald? Dan kun je je direct inschrijven voor het geschiktheidsonderzoek. Voeg bij je aanmelding het bewijs hiervoor toe.

Het portfolio

Na je officiële digitale aanmelding voor het geschiktheidsonderzoek, stuurt de projectcoördinator het format van het portfolio op en kun je dit invullen. Hierin beschrijf je alle relevante leer- en werkervaringen en de daarbij verworven bekwaamheden. Het portfolio is een document waarin gegevens (bewijzen) genoteerd en materialen bijgevoegd kunnen worden om aan te tonen aan welke bekwaamheidseisen je al voldoet. Het is belangrijk om bewijzen te leveren in de vorm van getuigschriften, referenties, werkstukken en dergelijke. Als het portfolio volledig is, retourneer je het document naar de projectcoördinator. Deze slaat het op in een beschermde omgeving. De assessoren hebben vanaf dat moment de beschikking over de gegevens. De projectcoördinator informeert je vervolgens over het tijdspad en de data en tijden van de verschillende onderdelen van het assessment.

Portfoliogesprek

Het portfoliogesprek wordt gevoerd met twee assessoren: een opleidingsassessor van Saxion en een assessor uit de schoolpraktijk. Tijdens een gesprek van een uur worden verdiepende vragen gesteld naar aanleiding van het ingeleverde portfolio. Het doel van het portfoliogesprek is het vinden van aanvullend bewijs voor de bekwaamheidseisen waarop het assessment zich richt. De projectcoördinator informeert je tijdig over de datum en tijd van het portfoliogesprek.

Praktijkproef

De praktijkproef bestaat uit drie delen: de lesvoorbereiding, de lesuitvoering en de reflectie op de les. Het gaat om het uitvoeren van een les in een werkelijke klassensituatie, meestal op een basisschool van het bestuur waar je een aanstelling hoopt te krijgen. De projectcoördinator maakt hierover afspraken met schoolbestuur en desbetreffende school. Het is de bedoeling dat je je voorbereidt en over de les contact hebt met de school waar de praktijkproef plaatsvindt. Tijdens de uitvoering zullen twee assessoren achterin de klas observeren. Twee dagen voordat de praktijkproef plaatsvindt, mail je je lesvoorbereiding naar de assessoren.

Reflectief gesprek op de leeruitkomsten

Na afloop van de praktijkproef is er de gelegenheid om terug te kijken op de door jou gegeven les. Je bereidt het reflectiegesprek voor; de reflectie op de les is het uitgangspunt voor het reflectiegesprek met de assessoren. Dit gesprek heeft een tweeledig doel. Er wordt een reflectie op de les gevraagd en vergeleken met de observatie van de assessoren. Daarnaast zullen de assessoren vragen stellen met het oog op het vinden van bewijs voor nog niet aangetroffen bekwaamheden. Na afloop van dit gesprek wordt aangegeven of je voldoende geschikt wordt geacht en tot verantwoord lesgeven in staat bent.

3.3 Beoordeling en advies

De laatste fase bestaat uit de beoordeling en de uitwerking van bevindingen in een rapportage, met daaraan gekoppeld het advies van de assessoren. Binnen drie weken na de praktijkproef ontvang je een schriftelijke rapportage van het geschiktheidsonderzoek.

Het is mogelijk dat de praktijkproef de assessoren onvoldoende informatie oplevert om een uitspraak te kunnen doen over je geschiktheid. In dat – uitzonderlijke – geval wordt een aanvullende praktijkproef voorgesteld. De voorlopige uitslag van het geschiktheidsonderzoek wordt in dat geval na de tweede praktijkproef gegeven.

De uitkomst van het geschiktheidsonderzoek kan zijn:

- Volledig geschikt: je kunt direct ingezet worden. Er is geen aanvullende scholing en begeleiding nodig. Je kunt bij een lerarenopleiding een aanvraag voor een bevoegdheid doen.
- Bijna volledig geschikt: je kunt direct ingezet worden en ontvangt daartoe een geschiktheidsverklaring. Voor de daadwerkelijke bevoegdheidsverklaring Leraar primair onderwijs maak je afspraken met de lerarenopleiding om je kennis en vaardigheden verder te ontwikkelen. De maximale termijn van het zij-instroomtraject (scholing en begeleiding) is twee jaar.
- Niet (volledig) geschikt: je bent niet of niet direct in het onderwijs in te zetten en dient een opleiding te volgen tot leraar. In sommige situaties wordt je gevraagd om de keuze voor het onderwijs in heroverweging te nemen.

Je krijgt de rapportage van het geschiktheidsonderzoek toegestuurd door de projectcoördinator Transfer. Deze kan nog een reactie c.q. correctie geven op zaken die pertinent/ feitelijk onjuist zijn. Over de bevindingen van de assessoren kan geen discussie gevoerd worden. In dezelfde mail vraagt de projectcoördinator of je toestemming geeft om de rapportage van het geschiktheidsonderzoek op te sturen naar de opleiding, zodat op basis daarvan een scholingsplan gemaakt kan worden. Je bepaalt zelf of je de gehele rapportage naar de directeur/bestuurder stuurt of alleen het advies.

Als je (gedeeltelijk) geschikt wordt bevonden, dan kan het schoolbestuur je aanstellen door middel van een arbeidsovereenkomst.

4. Afspraken over scholing en begeleiding

Na het geschiktheidsonderzoek kun je, bij de uitkomst ‘bijna volledig geschikt’, beslissen (in goed overleg met het bestuur) om bij Saxion of bij een andere pabo de scholing te volgen. De scholing mag maximaal twee jaar in beslag nemen. Valt de keuze op Saxion, dan wordt op basis van de uitkomst van het geschiktheidsonderzoek een scholingsplan, een tripartiete overeenkomst en een begeleidingsplan vastgesteld. Alle drie worden ze besproken in het tripartiet gesprek. Deze documenten zijn voorwaardelijk voor de start van zij-instroomtraject.

4.1 Scholingsplan

Na ontvangst van de rapportage van het geschiktheidsonderzoek gaan de instroomcoördinator en teamleider deeltijd aan de slag om een scholingsplan voor je te maken. Dit neemt maximaal een week in beslag. Je ontvangt een uitnodiging voor een gesprek over het scholingsplan, de tripartiete overeenkomst en het begeleidingsplan; hiervoor wordt ook de directeur/bestuurder waar je een aanstelling krijgt uitgenodigd. Vanuit de opleiding is de teamleider deeltijd of de instroomcoördinator aanwezig om het scholingsplan toe te lichten. Ook de intervisiedocent van het zij-instroomtraject neemt deel aan dit gesprek om het begeleidingstraject te bespreken. Dit gesprek heeft als doel de wensen en verwachtingen van opleiding, jou en je bestuur af te stemmen en vast te leggen.

De examencommissie van de pabo krijgt de scholingsplannen van alle zij-instromers voorgelegd ter goedkeuring.

4.2 Tripartiete overeenkomst

In de tripartiete overeenkomst zijn de verwachtingen ten aanzien van de drie partijen gedurende het tweejarige traject geformuleerd, zoals de tijdsduur van het traject, de financiële afwikkeling, de begeleiding en beoordeling van je praktijkverrichtingen, de voorwaarden aan een werkplek, de grootte van een aanstelling e.d. Het document wordt ondertekend door de drie partijen: (1) jij, (2) de directeur of bestuurder van de school waar je een aanstelling krijgt, (3) een afgevaardigde van de pabo-opleiding. Dat kan tijdens het gesprek over het scholingsplan indien de aanwezige vanuit het bestuur tekenbevoegd is. Is dat niet het geval dan stuurt de projectcoördinator de overeenkomst op ter tekening naar het bestuur nadat je zelf ondertekend hebt.

Vervolgens tekent de opleiding en ontvangen alle partijen een volledig getekend exemplaar. Na volledige ondertekening is dan aan alle voorwaarden voldaan om met het zij-instroomtraject te starten.

4.3 Het begeleidingsplan

De school stelt een begeleidingsplan op dat deel uitmaakt van de tripartiete-overeenkomst. In het begeleidingsplan staan afspraken over de wijze van begeleiding, waarbij te denken valt aan concrete gegevens van de groep waar je aan het werk gaat, wie je coach wordt, hoe vaak coachinggesprekken plaatsvinden en op welke wijze je geïntroduceerd wordt in het team. Het begeleidingsplan schept duidelijkheid voor alle partijen hoe de begeleiding op de werkplek is georganiseerd en waar je op mag rekenen in de periode dat je nog lerende bent.

5. Leren en werken

Nadat het geschiktheids- onderzoek positief is afgerond en voldaan is aan de voorwaarden voor scholing, ga je aan de slag in het basisonderwijs. Je krijgt een aanstelling op een school en daarnaast volg je onderwijs op de opleiding, in dit geval de pabo van Saxion. Een belangrijk gegeven is dat je niet ingeschreven staat als student maar als cursist. Het scholingsprogramma valt niet onder de door de overheid bekostigde opleidingen. Vandaar de mogelijkheid om gebruik te maken van een subsidieregeling. Het bestuur dient hiervoor een aanvraag in.

5.1 Scholing op de opleiding

Er zijn twee momenten om te starten met de scholing voor zij-instromers; in september en februari. De opleidingsdag kan tijdens het traject wisselen van maandag tot dinsdag. De wisseling van lesdag zal alleen plaatsvinden met de start van een nieuw schooljaar. Er wordt tijdig hierover gecommuniceerd. Je start met een half jaar onderwijs dat volledig afgestemd is op de bijzondere doelgroep waartoe de je behoort; wel voor de klas maar nog niet voldoende toegerust. In dit eerste half jaar staan de basisbeginselen van het leraarschap centraal; pedagogiek, didactiek, taal en rekenen. Het doel van dit maatwerkprogramma is dat er zoveel mogelijk handreikingen worden geboden om goed te kunnen functioneren voor de klas. Aan de groep zij-instromers wordt een intervisiedocent verbonden die met regelmaat de bevindingen op de werkplek bespreekt met het doel van elkaar te leren. Deze intervisiedocent bezoekt de zij-instromers ook in de praktijk en beoordeelt het functioneren. In principe blijft de intervisiedocent het gehele traject verbonden aan deze groep zij-instromers. Na dat eerste half jaar volg je, waar mogelijk

en passend bij je scholingsplan, onderwijs bij de verkorte pabo-deeltijdopleiding. Dit betreft vooral de thema's die je moet volgen volgens het scholingsplan en in ieder geval de leeftijdspecialisatie jonge of oudere kind. De kennisvakken die tot jouw scholingsplan behoren kunnen afgerond worden met behulp van een digitale leeromgeving. Toetsing van de kennisvakken kan elk kwartiel, je kunt hiervoor je eigen planning maken. Ook is het mogelijk het rooster van de verkorte deeltijd te raadplegen en het lesaanbod m.b.t specifieke kennis- en vaardigheidsvakken te volgen in een bepaald kwartiel. De intervisiebijeenkomsten blijven in de eigen groep en met de vertrouwde docent plaatsvinden.

Het derde semester staat in het teken van een uitgebreide, samengestelde en verdiepende opdracht op maat die geheel op de werkplek wordt uitgevoerd en als beroepsproduct wordt ingeleverd. De randvoorwaarden worden door de opleiding vastgesteld, maar daarbinnen is veel ruimte voor de ontwikkeling van individuele leerdoelen, die in de eerste fase van de opleiding nog niet zijn behaald. De ondersteuning bij de uitvoering wordt verzorgd door een opleidingsdocent van de pabo. Ook in dit semester vinden de intervisiebijeenkomsten plaats in de eigen groep en met de vertrouwde docent.

Begeleiding op de werkplek

In de tripartiete overeenkomst staat dat de begeleiding van de zij-instromer door een medewerker c.q. coach van de school op basis van een begeleidingsplan wordt uitgevoerd. Hier ligt het zwaartepunt van de begeleiding in de praktijk. De begeleider/coach zorgt dat je de juiste begeleiding en handvatten aangereikt krijgt om goed te functioneren voor de klas. Dit gebeurt door een lesbezoek waarbij je wordt beoordeeld op basis van de door de pabo opgestelde leeruitkomsten. Het is belangrijk dat de lesgebonden taken van de zij-instromer niet een te groot deel van de week in beslag nemen. Ruimte voor scholing en voorbereiding voor lessen is belangrijk. Wenselijk is een taak van 2 a 3 lesgebonden dagen en 2 dagen voor studie en voorbereiding. Dit staat ook vermeld in de tripartiete overeenkomst.

Afsluitend bekwaamheidsonderzoek

Bij het afsluitende bekwaamheidsonderzoek speelt de beoordeling van de praktijkverrichtingen een grote rol. De intervisiedocent en een collega instituutsopleider bezoeken je een laatste keer op je werkplek en beoordelen je verrichtingen op het niveau van startbekwaam. Als alle onderdelen van het scholingsplan behaald zijn dan vindt het tweede deel van het bekwaamheidsonderzoek plaats op de opleiding. Je voert een eindgesprek met een afvaardiging van de opleiding en het werkveld. Je geeft eerst een presentatie en wordt daarna bevraagd over je visie op onderwijs, je inzicht in ingewikkelde praktijkkwesties en de onderbouwing daarvan met literatuur. Als dit gesprek met een voldoende/goed/ uitstekend afgerond wordt dan is het zij-instroomtraject afgerond en kan overgegaan worden tot het uitreiken van het pedagogisch didactisch getuigschrift. Daarmee ben je bevoegd leraar basisonderwijs. De werkgever kan het tijdelijke contract omzetten in een vaste benoeming.

Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek

Wanneer het bekwaamheidsonderzoek met goed gevolg is afgesloten, ontvang je (binnen 2 weken) het getuigschrift bekwaamheidsonderzoek. De examencommissie van de pabo reikt het getuigschrift uit. Een diploma zij-instroom is een eigenstandig ho-diploma. Het leidt tot hetzelfde civiel effect als het overeenkomstige bachelordiploma omdat het het bewijs levert dat aan dezelfde set bekwaamheidseisen is voldaan. Het leidt niet tot dezelfde titulatuur omdat de graad bachelor is gekoppeld aan het met goed gevolg hebben doorlopen van de betreffende bacheloropleiding. In dit geval is de betreffende bacheloropleiding niet doorlopen.

Kijk voor meer informatie
op **saxion.nl**